

Sygn. akt II Ca 9/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Sobieraj
------------------------	---------------------

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 stycznia 2019 roku w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w G.

przeciwko A. A.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 3 października 2018 roku, sygn. akt I C 593/18

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Tomasz Sobieraj

Sygn. akt II Ca 9/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 października 2018 roku Sąd Rejonowy Szczecin P. i Zachód w S. po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w G. przeciwko A. A. o zapłatę:

1/ oddalił powództwo;

2/ zasądził od powoda (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w G. na rzecz pozwanej A. A. kwotę 1.817 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

W dniu 13 lipca 2017 roku została zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. w G. działającą za pośrednictwem pośrednika kredytowego (...) S.A w G. a A. A. umowa pożyczki o nr (...). Zgodnie z zapisami umowy pożyczkodawca przeniósł na pożyczkobiorcę własność kwoty pieniężnej tytułem pożyczki pieniężnej z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne pożyczkobiorcy (kwota pożyczki brutto) a pożyczkobiorca zobowiązał się uiścić przewidzianą w umowie prowizję z tytułu udzielenia pożyczki oraz zwrócić kwotę pożyczki brutto w umowie z odsetkami na następujących warunkach: kwota pożyczki brutto 5.485 złotych, prowizja 2.742,50 złotych, kwota pożyczki netto 2.742,50 złotych. Całkowity

koszt pożyczki 3.622,42 złotych całkowita kwota do zapłaty 6.364,92 złotych. Termin spłaty pożyczki 10 lipiec 2020 roku Pozwana podpisała także dyspozycję uruchomienia pożyczki, zgodnie z którą wniosła o przelew kwoty 2.742,50 złotych na konto (...) S.A. któremu powierzyła wypłacenie jej tej kwoty w formie uzgodnionej z tym podmiotem oraz kwoty 2.742,50 złotych jako należnej pożyczkodawcy prowizji na rachunek należący do pożyczkodawcy. W dniu 17 lipca 2017 roku dokonano przelewu kwoty 2.742,50 złotych na rachunek bankowy kontrahenta, gdzie jako kontrahenta wskazano A. A..

Pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków wynikających z umowy, w tym w szczególności w przypadku zalegania ze spłatą kwoty odpowiadającej co najmniej 1 raty pożyczki, po uprzednim bezskutecznym podjęciu przez pożyczkodawcę co najmniej 1 czynności windykacyjnej.

W dniu 26 listopada 2014 roku została zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. G. a E. C. Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Niestandaryzowanym Funduszem Sekurytyzacyjnym z siedzibą w G. umowa sprzedaży wierzytelności przyszłych. W umowie tej strony postanowiły, że Cross L. sprzedaje Funduszowi wszystkie przyszłe wierzytelności powstałe w okresie obowiązywania umowy a powodowy Fundusz kupuje te wierzytelności. Strony ponadto ustaliły, że Fundusz będzie nabywał zgodnie z art. 509 i 510 kc tytuł prawny do poszczególnych pakietów wierzytelności. W dniu roboczym, w którym funduszowi doręczona została lista wierzytelności stanowiących dany pakiet wierzytelności. Lista wierzytelności miała zawierać datę powstania, dane dłużnika, tytuł każdej wierzytelności, kwotę nominalną każdej pożyczki i cenę sprzedaży. W umowie wskazano także, że na Fundusz przechodzą wszelkie związane z umową prawa, w tym do wypowiedzenia umowy pożyczki. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

W dniu 18 lipca 2017 roku sporządzono listę wierzytelności nr 142 na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności przyszłych z dnia 26 listopada 2014 roku Na liście tej ujęto wierzytelność wobec A. A. wynikającą z umowy nr (...) zawartej w dniu 14 lipca 2017. z datą uruchomienia pożyczki 17 lipca 2017 roku i kwotą pożyczki 5.485 złotych.

Pismem z dnia 13 listopada 2017 roku (...) sp. z o.o. działając w imieniu powodowego Funduszu wypowiedział umowę pożyczki nr (...). W uzasadnieniu wskazano, że pożyczkobiorca pozostaje w zwłoce z zapłatą co najmniej dwóch pełnych rat pożyczki a dotychczasowe czynności windykacyjne okazały się bezskuteczne. Wypowiedzenie pozwana odebrała w dniu 30 listopada 2017 roku

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż wytoczone powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanej kwoty 5.522,87 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu żądania powodowy Fundusz powoływał się na zawarcie przez pozwaną w lipcu 2017 roku umowy pożyczki z (...) sp. z o.o. w G. oraz na nabycie wierzytelności z tej umowy na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności przyszłych zawartej w dniu 26 listopada 2014 roku Na kwotę dochodzoną pozwem składa się kwota 5.222,87 złotych tytułem kapitału (poza jedną dokonaną przez pozwaną wpłatą dokonaną w dniu 1 września 2017 roku w wysokości 180 złotych) oraz odsetki umowne za opóźnienie naliczone zgodnie § 7 umowy. Pozwana zanegowała powództwo zarówno co do zasady jak i wysokości, ponadto podważyła legitymację czynną powodowego Funduszu.

Sąd Rejonowy po wskazaniu treści przepisu art. 509 k.c., art. 510 § 1 k.c. i 511 k.c., podkreślił, iż na skutek zawarcia umowy cesji wierzytelności stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela. Tym samym legitymacja procesowa czynna przysługująca do tej pory cedentowi przechodzi na cesjonariusza, który zyskuje szczególne uprawnienie do występowania w charakterze strony w konkretnym procesie w stosunku do konkretnego podmiotu. Warunkiem uzyskania tego uprawnienia jest wykazanie przez cesjonariusza skuteczności cesji konkretnej wierzytelności, a zwłaszcza wykazania istnienia i wysokości danej wierzytelności.

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miała okoliczność wykazania przez stronę powodową faktu nabycia wierzytelności wobec pozwanej wywodzonej z określonego stosunku prawnego, jej istnienia i wysokości.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w warunkach niniejszej sprawy jako niewątpliwy uznać należy fakt zawarcia przez powoda i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością G. w dniu 26 listopada 2014 roku umowy przelewu wierzytelności przyszłych oraz fakt zawarcia przez pozwaną i (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w dniu 13 lipca 2017 roku umowy pożyczki o nr (...). Strona powodowa uzasadniając swoje żądanie wskazywała, że wierzytelność objęta żądaniem pozwu wynika z umowy zawartej już po zawarciu umowy z dnia 26 listopada 2014 roku. Stwierdzić należy, iż w oparciu o materiał dowodowy przedstawiony przez stronę powodową nie sposób przyjąć, iż na podstawie umowy z dnia 26 listopada 2014 roku powód nabył wierzytelność, która wynikać miała z umowy zawartej w dniu 13 lipca 2017 roku

W przypadku przelewu wierzytelności przyszłych wymaga się, aby cedowana wierzytelność przyszła była dokładnie oznaczona, tj. aby umowa dotycząca przelewu wierzytelności przyszłej zawierała dane pozwalające ustalić w chwili zaistnienia określonej wierzytelności, iż to właśnie ona była objęta zawartą wcześniej umową. Umowa przelewu wierzytelności przyszłej przenosi na nabywcę uprawnienie do żądania spełnienia przez dłużnika świadczenia z takiej wierzytelności. Uprawnienie to realizuje się z chwilą zajścia zdarzenia wynikającego ze stosunku prawnego łączącego wierzyciela z dłużnikiem, które można też opisać jako skutek z mocą wsteczną wraz ze zrealizowaniem się stanu faktycznego.

Zgodnie z ogólną normą wyrażoną w art. 3 k.p.c. to na stronach procesu ciąży obowiązek dokonywania czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, to strony zobowiązane są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. W obecnym kształcie procesu cywilnego ustawowo podkreślono jego kontradiktoryjny charakter, czego potwierdzeniem są regulacje zawarte w art. 232 k.p.c. oraz art. 6 k.c. W rozpatrywanej sprawie to na powodzie ciąży obowiązek wykazania legitymacji procesowej czynnej, zasadności powództwa i wysokości dochodzonego roszczenia. To powód obowiązany być udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę jego powództwa tj. okoliczności prawo tworzące, a pozwana, jeżeli faktów tych nie przyznaje, miała obowiązek udowodnienia okoliczności niweczających prawo powoda (wyrok SN z dnia 11 grudnia 2007 roku, II CSK 332/07). Tak więc to na powodzie spoczywa obowiązek dowodowy w zakresie potwierdzającym powództwo, istnienie roszczenia materialnoprawnego stanowiącego podstawę zgłoszonego w pozwie żądania.

Powództwo podlega oddaleniu, ponieważ powód nie udowodnił, by przysługiwała mu względem pozwanej wierzytelność w kwocie dochodzonej pozwem wynikająca z umowy pożyczki zawartej dnia 13 lipca 2017 roku. W niniejszej sprawie nie doszło do skutecznego przeniesienia na rzecz powodowego Funduszu wierzytelności wynikającej z umowy zawartej pomiędzy pozwaną a (...) sp. z o.o. w G., gdyż w umowie z dnia 26 listopada 2014 roku nie określono i nie można było zresztą określić danych konkretyzujących tę wierzytelność.

Mając na uwadze powyższe jako, że strona powodowa nie wykazała, aby przysługiwała jej względem pozwanej wierzytelność dochodzona pozwem, Sąd powództwo oddalił. W tych okolicznościach rozstrzygnięcia, zbędnym było w ocenie Sądu, odnoszenie się do pozostałych zarzutów strony pozwanej.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. W rozpoznawanej sprawie powód okazał się stroną przegrywającą sprawę w całości, co dawało podstawę dla obciążenia powoda kosztami pełnomocnika pozwanej tj. 1.817 złotych, w tym 1.800 złotych tytułem wynagrodzenia i 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód i zaskarżając go w całości wniósł o zmianę wyroku w całości i zasądzenie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji, w tym kosztów opłaty od pozwu, kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych, kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów opłaty od apelacji oraz kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Ponadto powód wniósł o przeprowadzenie dowodów z dokumentów w postaci pełnomocnictwa dla O. D. podpisującej listę wierzytelności nr 142 z dnia 16 lipca 2017 roku – na okoliczność wykazania umocowania osoby podpisującej dokument oraz na okoliczność zasadności roszczenia.

Apelujący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów dowolne przyjęcie, że przedłożona przez powoda umowa cesji wierzytelności wraz z załącznikiem w postaci listy wierzytelności nie stanowią dowodu nabycia wierzytelności przez Powoda, mimo iż okoliczność ta wynika wprost z przedłożonych dokumentów oraz z zawarcia umowy pożyczki nr (...) i wniesienia pozwu przez stronę powodową w niniejszej sprawie. Ponadto również błędne przyjęcie, jakoby to Powód nie udowodnił swojej legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia w niniejszej sprawie, mimo iż wynika to wprost z przedstawionej do akt sprawy dokumentacji;

2. naruszenie art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że Powód nie udowodnił faktu nabycia praw wynikających ze wskazanej w pozwie umowy, mimo iż przedstawiona przez Powoda dokumentacja w postaci umowy pożyczki nr (...) wraz z jej załącznikami, umowa cesji wierzytelności przyszyłych z dnia 26 listopada 2014 roku wraz z załącznikiem w postaci listy wierzytelności zawierającej oznaczenia dłużnika, nr umowy pożyczki, kwotę wierzytelności, cenę sprzedaży, a także cały stan faktyczny przedstawiony przez stronę powodową całościowo stanowią skuteczny dowód na potwierdzenie okoliczności przedstawionych w pozwie i w związku z tym, wykazują interes prawny strony powodowej w sprawie;

3. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 509 § 1 k.c. w związku z art. 510 § 1 i 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i wadliwą interpretację w stosunku do przedstawionej umowy cesji wierzytelności z dnia 26 listopada 2014 roku oraz załącznika do tej umowy w postaci listy wierzytelności, a w konsekwencji naruszenie również prawa materialnego, to jest art. 353[1] k.c. i uznanie, że przedmiotem wierzytelności mogą być co do zasady wierzytelności istniejące. Jednakże, zwrócić uwagę należy, że umowa cesji przedłożona do akt sprawy, jest umową sprzedaży wierzytelności przyszyłych wynikających, zawieranych sukcesywnie umów pożyczki, co jednoznacznie wskazuje na fakt, że niektóre dane (dotyczące osoby dłużnika, nr umowy czy kwoty pożyczki) nie mogły zostać wyszczególnione w umowie cesji, gdyż zostały zindywidualizowane po ich powstaniu w liście wierzytelności, który stanowił integralny załącznik do umowy z dnia 26 listopada 2014 roku Ponadto, nie budzi wątpliwości w bieżącej praktyce orzeczniczej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 września 1997 roku, sygn. III CZP 45/97, OSNC 1998 nr 2, poz. 22), że art. 510 § 1 k.c. znajduje zastosowanie także do umów zobowiązujących do przeniesienia wierzytelności przyszyłych i uznaje tę instytucję w obrocie prawnym;

4. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy i oddalenie powództwa, a mianowicie naruszenie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nienależyte wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i niewłaściwe uzasadnienie, które fakty zdaniem Sądu zostały udowodnione oraz niepodanie przyczyn, które spowodowały, że Sąd I instancji pewnym dowodom dał wiarę a innym dowodom tej wiary odmówił i przyjął, iż są niewiarygodne i pozbawione mocy dowodowej, w tym przez pominięcie nieprawidłową interpretację przedłożonych do sprawy dowodów w postaci umowy pożyczki nr (...), umowy cesji wierzytelności przyszyłej z dnia 26 listopada 2014 roku wraz z listą wierzytelności.

W uzasadnieniu apelujący rozwinął zarzuty.

Odpowiedź na apelację wywiodła pozwana wnosząc o oddalenie apelacji powoda w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wg norm przepisanych wraz z kwota 34 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictw.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zainicjowana wniesioną apelacją kontrola instancyjna doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy.

Wyjaśnić należy, że sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, zaś regulacja zawarta w art. 505¹² §1 k.p.c. odnosząca się do uchylenia wyroku wydanego w postępowaniu uproszczonym stanowi jedynie dodatkową, obligatoryjną podstawę do uchylenia wyroku. Stąd też nie ma przeszkód aby w postępowaniu uproszczonym sąd drugiej instancji w przypadku nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy wydał rozstrzygnięcie na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (vide Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, roku 2018, wyd. 22).

Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., poza wypadkami określonymi w § 2 i 3, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W orzecnictwie przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu powyższego przepisu występuje wtedy, gdy sąd pierwszej instancji zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu lub zarzutów merytorycznych przeciwstawionych zgłoszonemu roszczeniu (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2018 roku, V CZ 93/17). Nadto gdy uzasadnienie orzeczenia sądu pierwszej instancji nie spełnia wymagań wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c. oraz gdy w braku podstawy faktycznej przyczyny rozstrzygnięcia w ogóle nie poddaje się weryfikacji, w tym co do prawidłowości subsumcji, to tak daleko idące wady uzasadnienia wyjątkowo należy zakwalifikować jako nierozpoznanie istoty sprawy uzasadniające uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2017 roku VII ACa 915/17). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lipca 2007 roku, V CSK 115/07 sąd zobowiązany jest do wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia. Jeśli uzasadnienie nie zawiera wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia poprzez ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej lub wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, wówczas orzeczenie podlega uchyleniu, zaś sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania.

Przez pryzmat powyższego Sąd Okręgowy stwierdził, że w sprawie niniejszej zachodzą okoliczności, które determinują przyjęcie takiego rozstrzygnięcia, bowiem wnikliwa analiza akt rozpoznawanej sprawy, w tym w kontekście treści uzasadnienia kwestionowanego orzeczenia i przeprowadzonego w toku sprawy postępowania dowodowego wykazała, że Sąd Rejonowy rozpoznając przedmiotową sprawę doprowadził do sytuacji o której mowa w art. 386 § 4 k.p.c. tj. nie rozpoznał jej istoty.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 5522,87 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu żądania powód powoływał się na zawarcie przez pozwaną w dniu 14 lipca 2017 roku umowy pożyczki z (...) sp. z o.o. w G. oraz na nabycie wierzytelności z tej umowy na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności przyszłych zawartej w dniu 26 listopada 2014 roku

W badanej sprawie sąd pierwszej instancji oddalając powództwo ograniczył się wyłącznie do zbadania zarzutu braku legitymacji czynnej powoda, dochodząc do wniosku, że powód nie wykazał, iż nabył w drodze cesji wierzytelność względem pozwanej wynikającą z umowy pożyczki zawartej dnia 13 lipca 2017 roku

W tym zakresie Sąd Rejonowy wywiódł, że w warunkach niniejszej sprawy jako niewątpliwy należy uznać fakt zawarcia przez powoda i (...) sp. z o.o. w G. w dniu 26 listopada 2014 roku umowy przelewu wierzytelności przyszłych oraz fakt zawarcia przez pozwaną i (...) sp. z o.o. w G. w dniu 13 lipca 2017 roku umowy pożyczki o nr (...). Powództwo podlegało jednak oddaleniu, ponieważ powód nie udowodnił, by przysługiwała mu względem pozwanej wierzytelność w kwocie dochodzonej pozwem wynikająca z umowy pożyczki zawartej dnia 13 lipca 2017 roku Zdaniem Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie nie doszło do skutecznego przeniesienia na rzecz powodowego funduszu wierzytelności wynikającej

z umowy zawartej pomiędzy pozwaną a (...) sp. z o.o. w G., gdyż w umowie z dnia 26 listopada 2014 roku nie określono i nie można było zresztą określić danych konkretyzujących tę wierzytelność.

Stanowisko takie nie znajduje akceptacji Sądu Okręgowego.

Na wstępie wskazać trzeba, że umowa przelewu wierzytelności prowadzi do jej przeniesienia przez wierzyciela jako cedenta na osobę trzecią - cesjonariusza, zajmującego w następstwie zawarcia umowy miejsce wierzyciela w stosunku zobowiązaniowym, z którego wynika objęta przelewem wierzytelność (art. 509 i 510 k.c.). Przelew prowadzi zatem do sukcesji singularnej w stosunku zobowiązaniowym, którego dotyczy.

Wyznaczenie granicy między wierzytelnością istniejącą i przyszłą jest kwestią sporną, ale w nauce i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że przelew może dotyczyć zarówno wierzytelności istniejących, jak i przyszłych (vide uchwała Sądu Najwyższego z 19 września 1997 roku, III CZP 45/97, OSNC 1998, Nr 2, poz. 22 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 30 stycznia 2003 roku, V CKN 345/01, OSNC 2004, Nr 4, poz. 65, z 25 czerwca 2014 roku, IV CSK 614/13) Do kategorii istniejących trzeba niewątpliwie zaliczyć wierzytelności, co do których skonkretyzowane zostały wszystkie elementy powinnego zachowania dłużnika w stosunku do wierzyciela, składające się na treść właściwego dla nich świadczenia oraz zaszły wszystkie okoliczności, od wystąpienia których zależało powstanie obowiązku spełnienia tego świadczenia. W ramach dychotomicznie przeprowadzonego podziału pozostałe wierzytelności powinny być zaliczone do kategorii przyszłych. Nie jest to jednak zbiór obejmujący wierzytelności o jednorodnych cechach, gdyż poszczególne kategorie wierzytelności zostają do niego włączone z różnych powodów.

W literaturze przedmiotu wyodrębniono trzy kategorie wierzytelności przyszłych. Do pierwszej zaliczono wierzytelności, których powstanie uzależnione jest od terminu początkowego (wierzytelności terminowe) lub ziszczenia się warunku zawieszającego (wierzytelności warunkowe). Drugą kategorię wierzytelności przyszłych mają stanowić te, u podstaw których leży jedynie częściowo zrealizowany stan faktyczny uzasadniający ich powstanie, w okresie przed ziszczeniem się brakującego elementu tego stanu. Natomiast do trzeciej grupy zaliczają się wierzytelności, których powstanie w całości należy do przyszłości, co do których nie istnieje żaden „ślad prawny”, a o możliwości ich ewentualnego zaistnienia mogą świadczyć jedynie bardziej lub mniej sprecyzowane okoliczności faktyczne. Umowa przelewu wierzytelności, stanowiąca przedmiot analizy w niniejszej sprawie, dotyczy niewątpliwie tej ostatniej kategorii wierzytelności przyszłych.

Zaznaczyć trzeba, że stosownie do art. 510 § 1 k.c. umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi ją na nabywcę, a zatem wywołuje także skutek rozporządzający, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej lub strony inaczej się umówiły. Zgodnie z art. 510 k.c., wierzytelność objęta umową przelewu przechodzi z cedenta na cesjonariusza ze skutkiem wobec dłużnika i innych osób trzecich z chwilą zawarcia tej umowy, o ile jednak wierzytelność istniejąca powiększy majątek cesjonariusza natychmiast, z chwilą zawarcia umowy, to przelana wierzytelność przyszła może powiększyć majątek cesjonariusza dopiero wtedy, gdy zrealizują się wszystkie elementy stanu faktycznego decydujące o jej powstaniu (vide uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 19 września 1997 roku, III CZP 45/97, OSNC 1998, Nr 2, poz. 22 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 24 października 2007 roku, IV CSK 210/07, OSNC 2008, Nr 12, poz. 145, z 4 marca 2010 roku, I CSK 439/09). Zawarcie zobowiązująco - rozporządzającej umowy przelewu wierzytelności przyszłej sprawia, że cesjonariusz wstępuje w miejsce cedenta w tę związaną z wierzytelnością sytuację, w której znajdował się cedent, ale tego rodzaju następstwo nie zmienia właściwości wierzytelności, której dotyczy (vide wyroki Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2015 roku, I CSK 642/14, z 25 czerwca 2014 roku, IV CSK 614/13, z 17 marca 2016 roku, V CSK 379/15). W następstwie przelewu nie zmienia się bowiem zakres obowiązków obciążających dłużnika, nie mogą więc powiększyć się uprawnienia cesjonariusza ponad uprawnienia cedenta (*nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*).

Jednocześnie wskazać należy, że kodeks cywilny nie posługuje się pojęciem cesji globalnej. W literaturze określając ten rodzaj czynności wskazuje się, że obejmuje ona większość, a nawet wszystkie wierzytelności, także przyszłe, przysługujące wobec jednego lub kilku dłużników. Nie wzbudza kontrowersji cesja globalna, gdy istniejące

wierzytelności zostały dostatecznie oznaczone (tak K. Zagrobelny, Komentarz do Kodeksu cywilnego, Warszawa 2006, CH BECK, str. 877).

Przedmiotem umowy przelewu z 26 listopada 2014 roku pomiędzy (...) sp. z o.o. a E. C. Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Niestandaryzowanym Funduszem Sekurytyzacyjnym, na którą powołuje się powód w uzasadnieniu żądania pozwu były wszystkie przyszłe wierzytelności wynikające z umów pożyczki oraz wynikających z odstąpienia od umowy pożyczki przez pożyczkobiorcę, zawieranych przez (...) sp. z o.o., powstałe w okresie jej obowiązywania. Taki sposób oznaczenia przedmiotu umowy dostatecznie konkretyzował wierzytelności mające stanowić przedmiot cesji. Co więcej, § 3 pkt 3 wyżej wymienionej umowy przewidywał, że w związku z sukcesywnym powstawaniem wierzytelności, Fundusz nabywał będzie tytuł prawny do poszczególnych wierzytelności w dniu roboczym, w którym funduszowi zostanie doręczona lista wierzytelności wynikająca z zawieranych umów o pożyczkę. Takie postanowienie umowne oznaczało, że sama umowa przelewu z 26 listopada 2014 roku miała charakter zobowiązujący, natomiast skutek rozporządzający wiązał się ze sporządzeniem i doręczeniem powodowi listy wierzytelności, obejmujących wierzytelności, które w tym momencie wynikały już z dokonanych czynności prawnych.

W badanej sprawie strona powodowa, w celu wykazania nabycia wierzytelności wobec pozwanej przedłożyła w poczet materiału dowodowego, poza umową sprzedaży z 26 listopada 2014 roku, potwierdzoną za zgodność z oryginałem kserokopię listy wierzytelności nr 142 z dnia 16 lipca 2017 roku sporządzoną na podstawie umowy sprzedaży z dnia 26 listopada 2014 roku. Oba wymienione dokumenty należy uwzględnić w sposób całościowy, gdyż to wynika bezpośrednio z warunków umowy cesji wierzytelności. W tym zakresie słuszny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niepełną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Całościowa analiza przeprowadzonych dowodów prowadzi bowiem do wniosku, że powód nabył tytuł prawny do wierzytelności dochodzonej pozwem z dniem otrzymania listy wierzytelności nr 142 z dnia 16 lipca 2017 roku. Wierzytelność ta, wbrew twierdzeniom sądu pierwszej instancji, była dokładnie oznaczona, tzn. zawierała konkretyzujące ją dane. Podkreślenia wymaga, że wyżej wymieniona lista została sporządzona przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i opatrzona pieczęcią spółki będącą stroną umowy cesji. Przedłożona kopia listy nr 142 zawiera szczegółowe dane dotyczące pozwanej, tj. m.in. nr umowy pożyczki, imię i nazwisko oraz nr PESEL, datę zawarcia umowy pożyczki, datę uruchomienia pożyczki, a nadto całkowitą kwotę pożyczki. Lista wierzytelności została jedynie ograniczona o dane osób trzecich. Poza sporem pozostaje zaś, że lista ta została doręczona powodowi, zaś jej pochodzenie od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. nie może również budzić wątpliwości. Gdyby więc nawet uznać, że umowa przelewu wierzytelności z dnia 26 listopada 2014 roku nie była ważna lub skuteczna prawnie, to przez sam fakt sporządzenia i przekazania listy wierzytelności nr 142 przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i jej przyjęcia przez powoda doszłoby do złożenia przez te podmioty w sposób konkludentny oświadczeń woli, których treścią byłoby przeniesienie na rzecz powodowego funduszu wierzytelności przysługującej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na podstawie umowy pożyczki z dnia 14 lipca 2017 roku

Dodatkowym argumentem przemawiającym za takim wnioskiem jest fakt, którego Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę, że stanowiąca przedmiot postępowania umowa pożyczki w § 13 zawierała informację o cesji wierzytelności na rzecz (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w G., co dostatecznie wyraża wolę (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. do przeniesienia spornej wierzytelności na rzecz powoda.

Uwzględniając powyższe rozważania, w ocenie Sądu Okręgowego strona powodowa wykazała, że nabyła wierzytelność względem pozwanej, wynikającą z umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 14 lipca 2017 roku pomiędzy pozwaną a (...) Sp. z o.o. w G.. W efekcie sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, że powodowi nie przysługuje legitymacja czynna do dochodzenia wierzytelności stanowiącej przedmiot powództwa. Biorąc pod uwagę, że Sąd Rejonowy ograniczył swoje wywody wyłącznie do tego zagadnienia, nie badając pozostałych zarzutów pozwanej dotyczących istnienia i wysokości roszczenia wynikającego z umowy pożyczki, uznać trzeba, że w ten sposób nie rozpoznał istoty sprawy.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temu Sądowi stosownie do art. 108 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy dokona oceny zgłoszonego w pozwie żądania na tle całości zaoferowanego w sprawie materiału dowodowego, jak i wynikających z akt sprawy okoliczności, uwzględniając przy tym uwagi poczynione przez sąd odwoławczy w treści niniejszego orzeczenia.

SSO Tomasz Sobieraj

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. zakreslić;
3. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;
4. po dołączeniu zwrotnych potwierdzeń odbioru akta zwrócić do Sądu Rejonowego.

SSO Tomasz Sobieraj 9 stycznia 2019 roku